

Til: Aksel Askeland
Fra: Lars Jørgen Rostad
Dato: 2021-06-03

► Feltnotat naturverdier på land Sanne brygge

Innledning/bakgrunn

Som kunnskapsbakgrunn for planforslaget er det fremkommet innspill til utredningsbehov fra Statsforvalteren i Viken (tidligere Fylkesmannen i Oslo og Viken), se utdrag under fra «Hvaler - innspill til varslet oppstart av detaljregulering for Sanne brygge på Nordre Sandøy, gbnr 28/31, 511/50 og del av 28/3»

I det varslede planområdet er det i Miljødirektoratets Naturbase registrert verdifulle naturtyper på land og i sjø. Det er kartlagt jordbærkløver (VU¹) ved den nordre stranda. Vi mener det bør gjennomføres en feltkartlegging etter eventuelle ukjente naturverdier i området, for å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for planarbeidet.

Se også utdrag fra oppstartsmøtereferat, delkapittel *Naturforvaltning sine merknader* s. 6-7: under.

Naturforvaltning sine merknader

Det bør sprenge minst mulig for å ivareta landskapet.

Det skal tas hensyn til strandengen mellom de to fjellkollene. Det vil si at det bør tilstrebes at denne i størst mulig grad beholdes/opprettholdes. Vi er litt usikre på om de vil bruke hele dette området til vei/parkering. I så fall vil denne strandenga gå tapt.

Det er registrert kanadagullris rett utenfor der det nåværende planområdet er (registreringen ligger innenfor området med krav om felles planlegging). Det er en fremmed art av svært høy risiko som kommunen bruker store ressurser hvert år på å fjerne. Det er derfor viktig at det tas spesielle hensyn for å hindre spredning.

Det er registrert glisnebjørnebær i nærhet til planområdet. Arten er vurdert som sårbar (VU) på Norsk rødliste for arter. Funnene er fra 1991. Det bør vurderes om det skal gjøres undersøkelser for å se om arten fortsatt finnes der. Uansett bør det vises forsiktighet i dette området, da arten potensielt kan komme tilbake.

Det er registrert bløtbunnsområder i området. Det bør tilstrebes at inngrepene i dette området blir minst mulig.

Naturtypen «andre viktige forekomster» er registrert som viktig (regionalt viktig) i planområdet i år 2000. Det er dårlig med informasjon i faktaarket om lokaliteten på Naturbase. Vi ser det som viktig at det gjøres undersøkelser i sommerhalvåret for å undersøke hva som finnes der.

Metode

Kunnskapsgrunnlaget er hentet inn fra en kombinasjon av gjennomgang av eksisterende data og feltarbeid den 17.11.2020. Eksisterende data er hentet fra Artsdatabanken og Naturbase. Selve planområdet er tidligere dekket av svært dyktige botanikere som kjenner floraen i Østfold svært godt (Kåre Arnstein Lye, Bjørn Petter Løfall og Gunnar Engan), og det forekommer kartlagte naturtyper her allerede. Basert på dette vurderes det eksisterende kunnskapsgrunnlaget å være temmelig godt, spesielt sett opp imot tiltakets forholdsvis begrensede omfang på land.

Under feltarbeidet ble planområdet undersøkt for naturtyper etter DN-håndbok 13 og arter av nasjonal forvaltningsinteresse av økolog Lars Jørgen Rostad. Det ble lagt spesielt fokus på å finne rødlistearter og avdekke deres utbredelse samt potensielle leveområder innenfor planområdet og nøyaktig avgrense disse i forhold til de planene som følger planarbeidet.

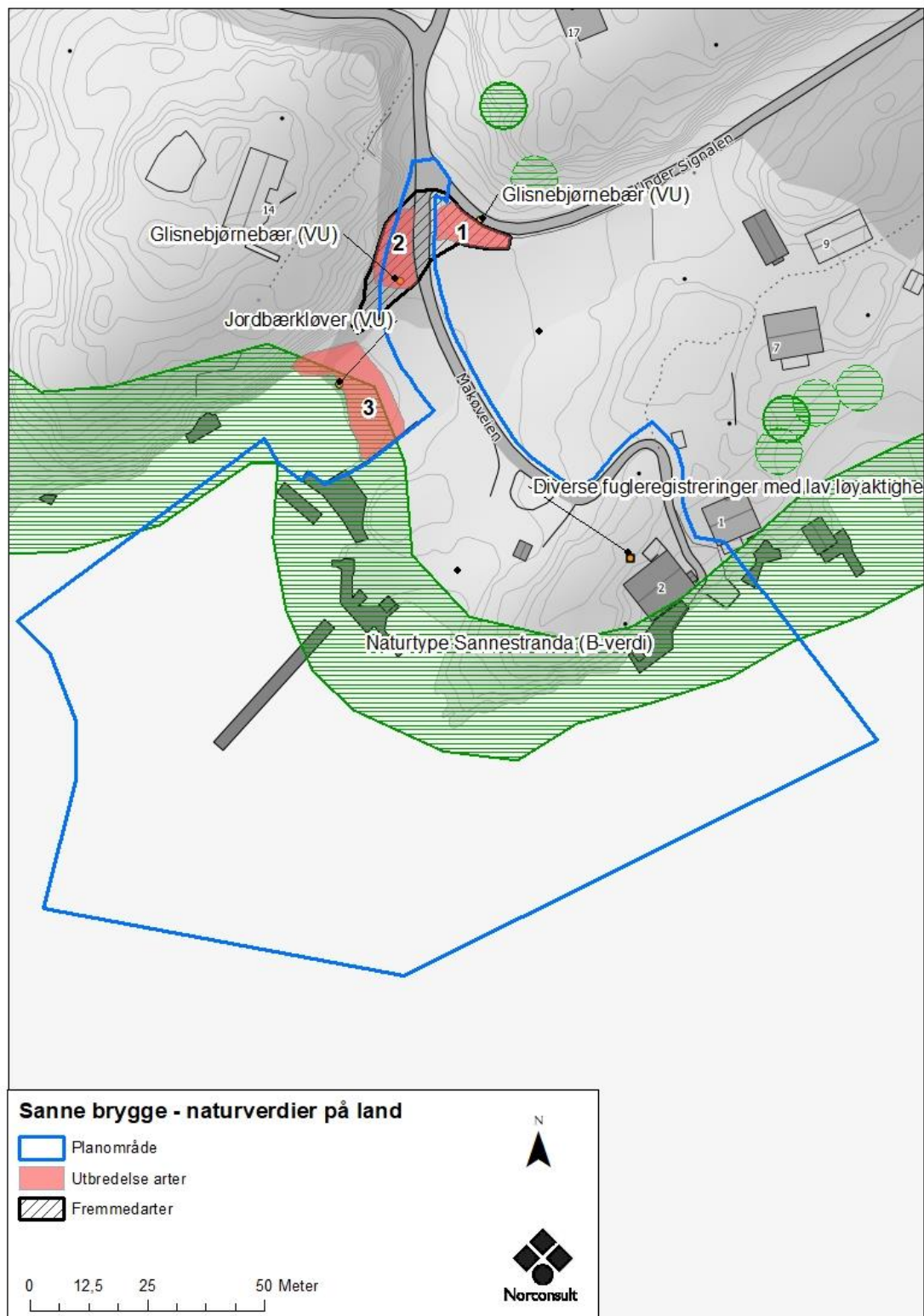
Feltundersøkelsen ble gjennomført 17. november 2020. Ideelt sett bør biologiske undersøkelser gjennomføres i sommersesongen fra mai til september da det er størst aktivitet og produksjon. Samtidig er den aktuelle rødlistearten innenfor planområdet (glisnebjørnebær) flerårige karplante med synlige grønne plantedeler selv såpass sent i vekstsesongen, slik at dette ikke var til noe hinder for å avdekke forekomster av denne. For fremmedarter så vil så godt som samtlige av de mest skadegjørende artene i kategori Svært høy risiko, som kanadagullris, rynkerose og parksilrekne, fortsatt la seg bestemme såpass sent i sesong, enten fra grønne blader eller visne plantedeler.

Status

Naturtyper

Det er registrert en naturtypelokalitet innenfor planområdet: Sannestranda, Nordre Sandøy (BN00056950) (Figur 1). Den er kartlagt som naturtype «Andre utforminger» og gitt verdi Viktig (B). Faktaarket for naturtypelokaliteten er svært begrenset, men den er antageligvis ment å fange opp leveområde for jordbærkløver (VU – sårbar), som forekommer på flere lokaliteter innenfor naturtypeområdet. Kildene til naturtypelokaliteten er rapporter om rødlistede karplanter i Oslofjorden og Østfold, hvilket støtter dette. Selve naturtypelokaliteten fremstår som nokså diffus, og den inkluderer blant annet vei, bygningsmasse, skrotemark og nakent fattig berg. Altså kan ikke alt innenfor naturtypelokaliteten regnes for å være av noen spesiell verdi. Jordbærkløver er knyttet til frisk-fuktig salt- og næringsrik jord, som ved havstrandenger og i grøfter, og dermed er det de partiene av naturtypelokaliteten der det forekommer jordsmonn som ligger ned mot havet som bør regnes som de viktigste. Det er også på slike steder jordbærkløveren er registrert her på Nordre Sandøy.

Utover den eksisterende naturtypen ble det ikke identifisert noen andre naturtyper innenfor planområdet under feltarbeidet.

Figur 1. Kart over naturverdier og fremmedarter, Sanne brygge. Naturtype vist i grønt skravert felt.

Arter av nasjonal forvaltningsinteresse

Rødlistearter

Innenfor planområdet er det registrert en rødlista karplanteart: glisnebjørnebær (VU). Glisnebjørnebær er registrert med to forekomster, fordelt på to områder på begge sider av Makøveien (område 1 og 2 i Figur 1). Dette er en svært sjelden art i Norge, med kun 12 kjente lokaliteter (Artsdatabanken). Registreringen er dokumentert med belegg fra 1991, men er ikke registrert i området siden det. Bjørnebærslekten består av et kompleks med mange ekstremt like arter, og det finnes svært få her til lands som har kompetansen til å skille disse artene, selv på lab med litteratur tilgjengelig. Det ble under kartleggingen funnet eksemplarer av arter i bjørnebærslekten, på begge de tidligere registrerte lokalitetene, som *kunne minne* om glisnebjørnebær, men som ikke lot seg helt sikkert artsbestemme. Det kan derfor godt hende at forekomstene fortsatt består, og lokalitetene bør uansett regnes som verdifulle basert på de har vist seg å være egnede leveområder for arten tidligere.

Figur 2. Art i bjørnebærslekten som kan minne om glisnebjørnebær (VU).

En annen rødlisteart, Jordbærkløver (VU) ble registrert i tilknytning til strandenga ned mot vannet, men dette er utenfor planområdet (område 3 i Figur 1).

Fremmedarter

På begge sider av Makøveien forekommer tette kratt med fremmedarten snøbær (Figur 3). Denne er kategorisert som en art med høy risiko (HI) på fremmedartslisten, med høyt invasjonspotensial, men med noe lavere økologisk effekt. Arten spres primært av fugler som spiser bærene og spredning fra hager og hageavfall, og i liten grad ved massehåndtering. I tillegg er det registrert kanadagullris på ett punkt innenfor planområdet, men det ble ikke funnet noen andre forekomster av denne eller andre fremmede arter innenfor her. Fremmedartenes utbredelse i planområdet er vist i sort skravert felt i Figur 1.

Figur 3. Tett hekk med snøbær.

01	2021-06-03	Til bruk/kommentar	Lars Jørgen Rostad	Torgeir Isdahl	Aksel Askeland
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.